

דף כב.

ח"מ סימן רב פעיף י.יא

עין משפט א.

י.א. היה עציץ נקוב לאחד והזרעים שבתוכו לאחר, אם הקנה בעל העציץ עציצו לבעל הזרעים כיון שמשך קנה **ת**. אבל הקנה בעל הזרעים את זרעיו לבעל העציץ לא קנה עד שיחזיק בזרעים עצמם.

ח"מ סימן רב פעיף יב

עין משפט ג.

יב.א. היה העציץ והזרעים לאחד והקנה שניהם לאחד, החזיק בעציץ לקנות הזרעים לא קנה גם את העציץ, ואם החזיק בזרעים **א** קנה גם העציץ.

הגה: וי"א דוקא בעציץ של עץ בעינין נקוב אבל בשל חרס אינו נקוב כנקוב **ב** דמי, וי"א היפך הדברים **ג**.

ח"מ סימן רב פעיף א

עין משפט ד.ה.

א. המקנה קרקע ומטלטלין ביחד כיון שקנה הקרקע באחד מדרכי הקניה נקנו המטלטלין עמהם **ד**, בין שהיו שניהם במכר או במתנה או אחד במכר ואחד במתנה.

הגה: וי"א דאפי' הקרקע בשכירות **ה** והמטלטלין במתנה נקנים.

ת. העציץ עצמו גם כשהוא נקוב דינו כמטלטלין, אבל הזרעים כיון שיש להם יניקה מהקרקע דרך הנקבים נקנים בקנין קרקע. סמ"ע ס"ק כ"א.

א. כדין מטלטלין שנקנים אגב קרקע. סמ"ע כ"ב.

ב. משום דבכלי חרס היניקה גם דרך החרס. סמ"ע ס"ק כ"ד. וזו דעת רש"י בגיטין ז' ע"ב ד"ה עפר וד"ה עציץ.

ג. תוס' שם בד"ה עציץ שסוברים שתוך העץ הולכת היניקה יותר מבשל החרס. סמ"ע כ"ד.

ד. קידושין כ"ו ע"א, ורמב"ם פ"ג ממכירה הלכה ח'. ונלמד מהכתוב בדברי הימים ב'. (כ"א-ג') "ויתן להם אביהם מתנות רבות... עם ערי מצורות".

ה. הרא"ש ב"מ פ"ה סי' ע"ב. והש"ך בס"ק ב' תמה, שהרי דין קרקע בשכירות מפורש בב"מ י"א ע"ב ואדרבה קרקע במכר נלמד מקרקע בשכירות. ורק בקרקע בשאלה ומטלטלין במתנה בזה יש שתי דעות הביאם הב"י וגם זה תמוה מדוע יגרע שאלה משכירות.

דף כב:

עין משפט א.

אה"ע סימן קכד פ"ב

ב. כותבין גט על דבר שיכול להזדייף כגון נייר מחוק¹, וקרן של פרה, ויד העבד, ונותנים לה העבד או הפרה, ולא יקצוץ שלא יהיה מחוסר קציצה בין הכתיבה לנתינה, וכותבין אף על החרס ועל העלין אפי' הם של ירקות שאינם של קיימא², וי"א דירקות שאינם מתקיימים כגון בצלים פסול, ולענין הכתב בכל כתב כשר.

עין משפט ג.

ח"מ סימן מב פ"א

א. אין כותבין שטר חוב על דבר^ה שיכול להזדייף, ואם כתבו עליו, פסול אפי' לגבות בו^ט לאלתר.

* א. ב. שטרי הקנאה והיינו שכתב שדי מכורה לך^י אפי' כתבו על חרס שיכול להזדייף, ומסרו בפני עדי מסירה, כשר^כ כשהעדים בפנינו.

ו. ממשנה בדף כ"א ע"ב כחכמים, ולא חיישינן שמא היה תנאי ומחקר ואינו מורגש, ובלבד שיתן אותו בעדי מסירה, שאם לא כן פסול הוא אפי' יבואו עדי החתימה לפנינו ויעידו שלא היה שום זיוף, כיון דהוי כמזוייף מתוכו וכאילו אין עדי חתימה כלל מכיון שיכול להזדייף וע"כ הכריע הב"י דפסול, כ"כ הח"מ בס"ק ב'.

ז. זו דעת השו"ע והרמב"ם, ודעה שני' דעת הר"ן ברמ"א. ולכתחילה כתב הרמ"א דיש לכותבו על קלף ולא צריך שהקלף יהיה נעשה לשם גט, ח"מ. ואפי' נכתב על נייר אין עיכוב בדבר זה, וכן נוהגים היום לכותבו על נייר. ובט"ז וכן בגט מקושר כתבו דעדיף היום על הנייר שלנו מקלף דעל הנייר מורגש יותר המחק כ"כ הפ"ת.

ח. כר"א בגיטין דף כ"ג ע"ב דאמר לא הכשיר ר"א אלא בגיטין, אבל בשאר שטרות לא הכשיר, דכתיב "ונתתם אותם בכלי חרס למען יעמדו ימים רבים", וכ"פ הרי"ף והרא"ש, וראייה מסתמא דתלמודא בדף י"א ע"א, והא בעינן כתב שאינו יכול להזדייף, וכ"פ הרמב"ם בפ' כ"ז ממלוה ולוה.

ט. אפי' שאין לחוש לזיוף, והעדים זוכרים מה היה כתוב בו פסול, מטעם גזה"כ דבעינן ששטר יהיה ראוי לעמוד ימים רבים. כ"כ בסמ"ע. ולענין הלכה כתבו הסמ"ע והש"ך כיון שהרא"ש ור"ח ורי"ו ורשב"א ס"ל דאם בא לגבות מיד כשר, א"כ יכול לומר קים לי כפוסקים דמכשירים לאלתר ע"י עדי מסירה.

י. ר"ן בפ"ב דגיטין, והטעם שזה שטר קנין, אבל אח"כ כותבים שטר אחר לראייה ומהני. כ. דבלי זה, יכול לומר לו דבר אחר היה כתוב בו וזייפת וכתבת עליו שטר. נתיבות ס"ק ב' ודלא כהש"ך.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ד.

אה"ע סימן קכג סעיף א

א. הכל כשרים לכתובת הגט ואפי' האשה עצמה, ובלבד שיאמר לה הבעל לכתוב^ל, חוץ מכותי ועבד וחש"ו. ולאחר שכתבתו האשה, תקנהו לבעלה שיהיה שלו. ולהרמב"ן והרשב"א עבד כשר דלא בעינן בני כריתות^מ.

הגה: ב. לכתחילה לא יכתוב הבעל עצמו את הגט, וה"ה קרובו^נ.

הגה: ג. הסופר יכתוב הגט ביד ימין^ו, אם לא שהוא איטר יד שכותב בשמאל.

עין משפט ה.

אה"ע סימן קכד סעיף ז

יא. גט חקוק על שולחן והעדים חתומים והוא יוצא מתחת ידה, הרי זו מגורשת, אף שהוחזקה שהשולחן שלה^ז, דאשה יודעת להקנות לבעלה, וכותבת את גיטה.

ל. גיטין כ"ג ע"א ובמשנה כ"ב ע"א. והב"ח כתב דצ"ע אם לא ציוה אותה וכתב הח"מ דדבריו צ"ע דמה לי היא או אחר לעולם בעינן ודאי ציווי הבעל. וגם צריך שתקנה לו הנייר והדיו וכלי הכתיבה כפי שנהגו, ובדיעבד כשר מדין שלוחו של אדם כמותו כמבואר בריש סי' ק"כ. אבל מדברי השו"ע שסיים ואחרי שכתבה אותו תקנה אותו לבעל משמע דלא מצריך קנין בדיו והנייר לפני כן לבעל.

ועיין בב"ש שהביא דעת הרמב"ם דלא בעי שליחות לכתובה, אבל בעי שיהיה נכתב על ידי בני כריתות, ולהרמב"ן לא בעינן לא בני שליחות ולא בני כריתות, אבל בעינן בני דעה, וגוי פסולו משום דאדעתא דנפשיה קעביד. ונפ"מ דאם לא בעי בני שליחות ובני כריתות עבד כשר. ועוד נפ"מ בדין עבד שגדול עומד ע"ג לכתובת טופס הגט, דלמ"ד דבעי שליחות פסול, ולמ"ד דלא בעי בני שליחות כשר, כ"כ הח"מ.

מ. ודלא כרמב"ם דפוסל עבד שאינו בן כריתות ועיין בהגר"א.

נ. שלא יאמרו אח"כ כך וכך נתכוונתי ויפסלו הגט, ובב"י כתב לחלוק ולהכשיר קרוב, ועיין ח"מ ס"ק ג' וכתב דאפי' מהיות טוב אין כאן.

ס. ובדיעבד אם כתב ביד שמאלית כשר אפי' אינו שולט בב' ידיו, ואע"פ שלענין שבת כתב ביד שמאל פטור דלא מיקרי כתב, שאני התם דמלאכת מחשבת בעינן דומיא דמשכן ע"כ כל שכתב כלאחר יד או בשמאלו לאו מלאכת מחשבת היא ופטור. אבל לענין גט שפיר הוי כתב, כ"כ הח"מ. אבל הב"ש כתב שאינו כשר אלא במקום עיגון או שכבר ניתן הגט.

ע. מגיטין כ"א, וכל דבר שכתוב עליו גט, אף שממטלטלים של הבעל הוא ואין חזקת האשה כלום בנכסי בעלה, מ"מ הא גופא שכתוב עליו גט מריע את חזקת הבעל, וע"כ היא נאמנת שנתן לה דבר זה בגיטה. כ"כ הח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com